

En fenomenal fena

EKERÖ | Allt började med ett besök på Kolmårdens delfinarium då innovatören och ekeröbon Thomas Jemt fick idén till en båt-motor som drivs av en konstgjord delfinfena. Om bara några veckor startar serietillverkningen av ”Dolprop”.

– Jag var på Kolmården med mina söner och fick se en delfin dra iväg med världens fart. En fullvuxen flasknosdelfin väger runt 240 kilo och gör 32 knop i undervattensläge. Egentligen är det inte fysiskt möjligt, räknar man på det så stämmer det inte, men det funkar ändå, berättar Thomas Jemt.

Den första prototypen gjorde han av ett gammalt bildäck och provade ute på landet.

– Det var som att stoppa en åra i botten och trycka till. Då kände jag att nu har jag hittat någonting väldigt bra.

Namnet ”Dolprop”, kommer av dolphin propeller (delfinpropeller), men någon propeller i vanlig bemärkelse rör det sig inte om.

– Den här är utformad som en delfinfena, där naturen har skapat en nästan perfekt utformning under hundratusentals år för att ta sig fram i vattnet snabbt. Det finns många

fördelar med fenmekanismen gentemot konventionella propellrar, förklarar Thomas Jemt.

De största fördelarna som Thomas Jemt beskriver är att det går att komma upp i höga farter med små motorer, vilket är en stor vinst ur miljösynpunkt. Utöver detta löser även ”Dolprop” problemet med skadade djur och öppna propellrar.

– I Florida har man gått så långt att det blivit förbjudet att åka med småbåtar i vissa områden på grund av att det skadas så många sjökor av konventionella propellrar, berättar Thomas.

Hans uppfinning drivs med el och har en minimal effektförbrukning. De traditionella propellrar som finns idag har en mycket låg verkningsgrad. Detta beror på avsaknaden av växellåda och att båten befinner sig i en konstant uppförsbacke. Detta medför i sin tur en extremt hög bränsleförbrukning.

– ”Dolprop” fungerar ungefär som en flygplansvinge, fast under vattnet. När fenan böjer sig, så får vattnet en längre väg att passera över fenan och skapar då en lyftkraft som i sin tur driver båten framåt. Detta gör att verkningsgraden på ”Dolprop” är betydligt bättre än

hos en konventionell propeller, förklarar Thomas.

Han startade sitt projekt för flera år sedan, men på grund av sjukdom stannade arbetet upp. Men nu är han på benen igen och det är alltså dags för tillverkning. Han börjar med den minsta modellen. Parallellt kommer Thomas att ta fram en manuell ”Dolprop” för jollar och småbåtar. Denna konstruktion bygger på vevaxelprincipen där föraren ”vevar” fram båten, som i sin tur skapar en upp- och ner-rörelse i fenan.

– Detta ersätter konventionella åror till småbåtar. Backningen på denna konstruktion löses genom att montera två handtag på konstruktionen. När man ska backa vrider föraren helt enkelt runt ”Dolprop” i 180 grader och vevar på handtag nummer två istället, berättar Thomas.

Men det stannar förmodligen inte där. Thomas är övertygad att även stora fartyg ska kunna använda fendrift med flera gigantiska fenor som inte låter någonting, något som skulle vara revolutionerande ur miljösynpunkt och även för djurlivet.

– Man pratar om ljudförorening i världshaven. Man tror att det är därför valarna går på grund för att det

Thomas Jemt med sin uppfinning – en delfinfena som ”båtpropeller”. På bilderna nedan: detaljbild av fenan på motorn samt båtmotorn i sin helhet.

FOTO: PRIVAT ILLUSTRATIONER: THOMAS JEMT

är frekvenser från fartygspropellrar som stör valarnas navigeringssystem.

De första fendrivna propellrarna landar med största sannolikhet på butikshyllorna till sommaren.

EWA LINNROS
ewa@malaroarnasnyheter.se